

Thyestés - gréc. Θυέστης/Thyestes; latinsky Thyestes

www: v gréckej mytológii nerozlučne spojený s bratom Átreom; spoločne sú symbolmi príšerných; krutostí; Thyestes bol otcom myténskeho kráľa *Agmemnona* a vnukom *Tantala*, ktorý bohom predložil rozsekané telo syna Pelopsa, aby vyskúšal ich vševědúcnosť (bohovia mu vrátili život a jeho telo v kotle opäť uvarili a znovu oživil, takže bol mladší a krajší; chýbal mu iba kúsok ramena, ktorý z nepozornosti zjedla bohyňa *Demeter*, keď rozmýšľala nad osudom svojej dcéry *Persefone*); prvý zločin spáchal Thyestes s Átreom za pomoci ich matky *Hippodameie*, keď zabili nevlastného brata *Chrysippa*, ktorého matkou bola milenka kráľa *Pelopa*, *Nymfa Axioche*; dôvodom bola nevera Pelopsa a tiež odstránenie potenciálneho uchádzača o trón; podľa inej verzie bratia jej plány odmietli a Hippodameia Chrysippa zavraždila sama, pričom chcela čín zvieť na tébskeho kráľa *Laia*; dokonca sa nevyučovala verzia, že Chrysippa Laios uniesol aby sa stal jeho milencom; Thyestes a Átreus potom prchli pred hnevom svojho otca Pelopsa z Elidy a nališli útočisko v *Mykénach*; v tom čase tu vládol *Eurysteus*, ktorému z vôle bohov musel určitý čas slúžiť *Herakles*; v tom čase už Eurysteus prenasledoval Heraklových potomkov, ale na tejto výprave bol porazený a zabitý Heraklovou matkou *Alkmenou*; Eurysteus nezanechal potomkov a Mykénčania si vybrali za kráľa Átreu, lebo vo svojich stádach objavil bránka so *zlatým rúnom* (toho tam nastražila za pomoci *Pana* bohyňa *Artemis*, ktorej Átreus sľúbil obetovať najlepšie zo svojich stád; mala to byť skúška, či Átreus obetuje stádo aj so zlatým baránkom; Átreus sľúb splnil iba šťastie; baránka obetoval a zlaté rúno si ponechal, lebo *veštbá* hovorila, že majiteľ baránka bude vládnuť v Mykénach); Thyestes sa o zlatom baránkovi dozvedel z bratovho vystatovania, ľstivo vyhľadal Átreovu manželku *Aerope*, ktorá sa doňho zaľúbila a on bol ochotný sa s ňou za cenu baránka zbližiť (jej manžel ju za zradu neskôr hodil do mora); keď sa Átreus verejne uchádzal o mykénsky trón, uvádzal svoje právo prvorodeného a zdôrazňoval svoje vlastníctvo baránka; Thyestés ho nechal, aby vyhlásil, že následníkom bude ten, kto baránka vlastní a potom uviedol všetkých do svojho ddomu a baránka im ukázal; na to bol vyhlásený právoplatným kráľom Mykén; Zeus však bol naklonený Átreovi a poslal mu po *Hermovi* nápoje: „Spýtaj sa, či sa vzdá nároku na trón, ak slnko pôjde po oblohe pospiaty.“ Thyestes súhlasil a Zeus s bohyňou zvady Eris zariadili, že boh *Helios* obrátil voz späť, spolu s ním aj hviezdy a slnko ten večer zapadalo na východe; Mykénčania poslali Thyesta do vyhnanstva; Thyestes si zobral so sebou Átreovho syna Pleisthena, aby ho vychoval v nenávisti k otcovi; keď dospel, poslal ho strýko späť, aby zabil svojho otca; Átreus v sebaobrane Pleistena prebodol a až nad jeho mŕtvolou sa dozvedel, že zabil vlastného syna; z pomsty zabil Átreus Thyestovi jeho dvoch synov, z ktorých jeden sa tiež volal Pleistenes; Átreus lákal Thyesta do Mykén, sľuboval mu milosť a polovinu kráľovstva; keď Thyestes prijal a zasadli k hostine, k jej koncu si Thyestes spomenul si na svojich synov a žiadal, aby pre nich poslali; Átreus zavolať sluhov a tí priniesli veľké misy a na nich hlavy, ruky a nohy Thyestových synov; Thyestes onemel hrôzou a potom požiadal o vydanie tiel, ale dozvedel sa, že si na nich pred chvíľou pochutnával; tento vošiel do histórie ako *Thyestova hostina*; tento hrozný čin museli bohovia potrestať; pomohli Thyestovi k úteku a na Mykény zoslali neúrodu, ktorá mala trvať až do Thyestovho návratu na trón; Átreus sa rozhodol brata hľadať, ale objavil iba jeho posledného syna *Aigistha*, ktorého matkou bola Thyestova vlastná dcéra *Pelopia*, ktorú znásilnil muž, o ktorom nič nevedela a ktorým podľa *veštby* mal byť jej vlastný otec; Átreus priviedol Aigistha do Mykén a vychoval ho ako vlastného so svojimi synmi *Agamemnonom* a *Menelaom*; a práve títo dvaja Thyesta vypátrali a priviedli do Mykén; Átreus uvrhol Thyesta do väzenia a prikázal Aigisthovi, aby ho zabil; ako náhle Thyestes uvidel svojho syna, prehovoril ho k pomste; Aigistos sa vrátil ku kráľovi a oznámil splnenie úlohy; keď Átreus pripravoval na brehu mora pohrebnú hranicu pre brata, Aigistos ho prebodol rovnakým mečom, akým mal zabiť svojho otca; potom na mykénsky trón zasadol Thyestes spolu so svojím synom Aigisthom a spoločne kruto vládli; ich vláda nemala dlhé trvanie, lebo Átreov syn Agamemnon, ktorý spolu so svojím bratom Menelaom uprchol do *Sparty* ku kráľovi *Tyndareovi*, sa u Thyesta ohlásil ako cudzinec; len čo vstúpil do kráľovskej siene, tasil meč a jedinou ranou Thyesta zabil; vyhnal Aigistha a vyhlásil sa mykénškim kráľom; pozri *Átreus a Thyestés*; *miazma*

<http://it.wikipedia.org/wiki/Tieste>

Thyestova maska (nástenná maľba domu Iulia Felixa v Pompejách)

G. F. Bezzi: Thyestes a Aerope

Thyestove hody - Zamarovský v súvislosti s heslom *Pleistenes*: Pleistenes bol v gréckej mytológii syn *Átreia*, ktorého uniesol *Thyestes*, keď musel po nepodarenom pokuse o ovládnutie *Mykén* ujsť do cudziny; keď dospel, poslal ho strýko späť, aby zabil svojho otca; Átreus v sebaobrane Pleistena prebodol a až nad jeho mŕtvolou sa dozvedel, že zabil vlastného syna; z pomsty zabil Átreus Thyestovi jeho dvoch synov, z ktorých jeden sa tiež volal Pleistenes; Átreus vylákal Thyesta do Mykén, sľuboval mu milosť a polovinu kráľovstva; keď Thyestes prijal a zasadli k hostine; k jej koncu si Thyestes spomenul si na svojich synov a žiadal, aby pre nich poslali; Átreus zavolať sluhov a tí priniesli veľké misy a na nich hlavy, ruky a nohy Thyestových synov; Thyestes onemel hrôzou a potom požiadal o vydanie tiel, ale dozvedel sa, že si na nich pred chvíľou pochutnával; tento vošiel do histórie ako Thyestova hostina

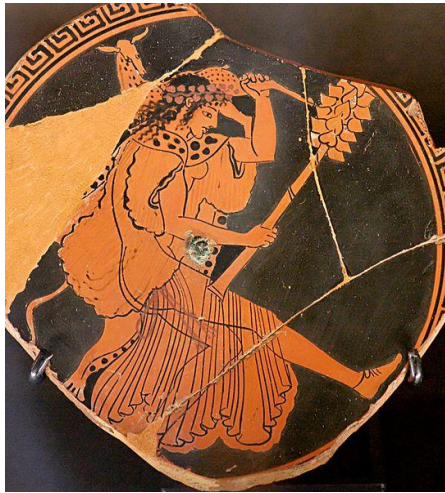
thymiaterion - gréc.; kadidelnica

thyrsos - gréc. θύρσοϛ/thyros; lat. thyrsus

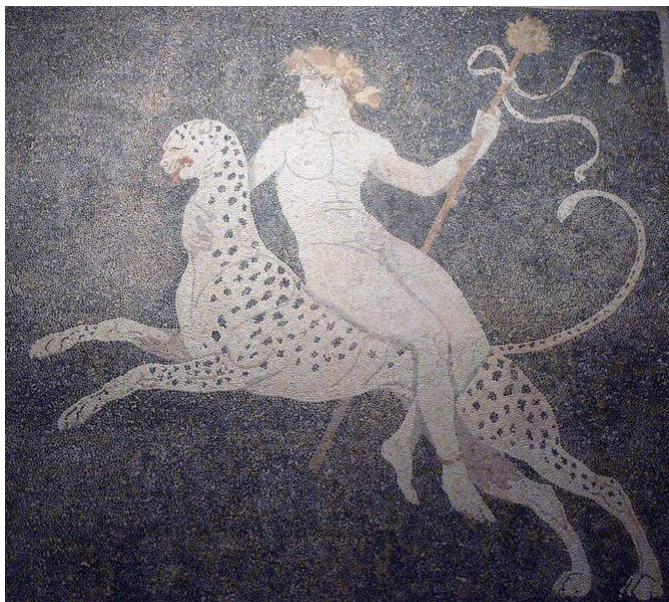
-odznak *mainád* a *bakchnatiek*; dlhšia drevená palica ovitá viničom a brečťanom a zakončená píniovou šuškou; atribút Dionýza a Bakcha

www: thyrsus je spojený s kultom Dionýza alebo Bakcha a ich nasledovníkov a stúpcov: *Satyrov* a *Mainád*; thyrsos je symbolom prosperity, plodnosti, hedonizmu a potešenia, všeobecne radosti; tvarom (palica) odkazuje na *falus*, borovicovou či píniovou šuškou na *sperma*; objavoval sa v tanci *Bakchnatiek*

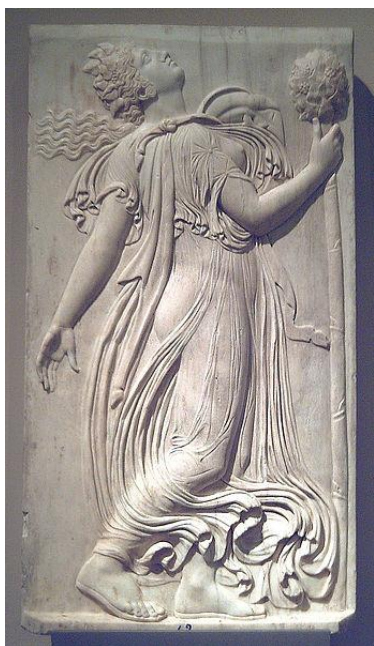
Maináda s thyrsom (antická keramika)
Maináda sa bráni thyrsom Satyrovi (kylix, 480 pr.Kr.)

Dionýzos sediaci na leopardovi s thyrsom v ruke (antická mozaika)

Tancujúci Saryr s thyrsom (Váza Borghese)
Maináda s thyrsom (rímsky reliéf)

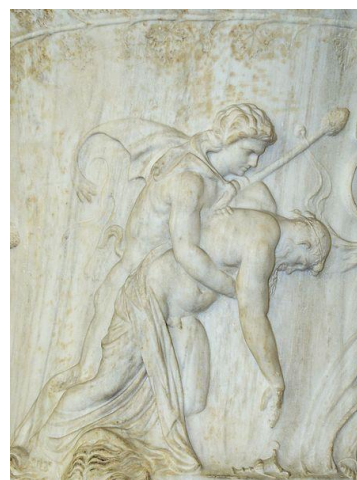

Opojená Maináda (rímsky reliéf)
Opojená Maináda (rímsky reliéf)

Dionýzos s thyrsom (rímsky reliéf)
Zúrivá Maináda (attická kylix, 490-480 pr.Kr.)

Dionýzos s thyrsom (scéna z dionýzií, Villa dei Misteri, Pompeje)
Satyr s kožou leoparda cez ramená podporuj opitého Siléna (váza Borghese, 30 pr.Kr.)

Opica druha satyrus drží thyrsos (Morgan Library, MS M.81, Folio 20V)

F. Francken (II): Trium Bakcha (1.pol. 17.st.)

W. Bourguereau: Bakchnatka

J. Collier: Bakchnatka

J. R. Weguelin: Triumfujúci Bakchus

Thysdrus - rímsky názov dnešného *Al Adjem*